

Идеја установљења Уставног суда у Југославији била је присутна још приликом израде Устава Федеративне Народне Републике Југославије од 1946. године. Ипак, она је у потпуности реализована тек са доношењем Устава од 1963. године и на савезном и на републичком нивоу. Тиме је у политички систем Федеративне Републике Југославије и њених република уведен Уставни суд као нова демократска институција. Заштита уставности и законитости поверена је Савезном уставном суду и републичким уставним судовима у складу са Уставом, као међусобно независним институцијама. Тако је и на нивоу Федерације и на нивоу република успостављен систем уставно-судске контроле.

Уставном суду Југославије поверена је заштита савезне, а уставним судовима република републичке уставности.

Уставни суд Србије основан је 26. јуна 1963. године Одлуком Народне скупштине о избору председника и судија, донетом на темељу одредбе члана 171. став 1. тачка 8. Устава Социјалистичке Републике Србије од 1963. године. Тиме се Уставни суд Србије, као и Уставни суд Југославије и остали уставни судови њених република, сврстао у ред најстаријих уставних судова на свету, одмах иза Аустрије, Немачке и Италије.

Уставом од 1963. године била је одређена и надлежност Уставног суда Србије, као и правна дејства његових одлука. Уставном суду је стављено у надлежност да одлучује о уставности и законитости закона и других општих аката, заштити права самоуправљања и других основних права и слобода грађана Уставом прописаних, да решава сукобе надлежности између судова и других државних органа, да решава спорове о правима и дужностима друштвено-политичких заједница и да прати појаве од интереса за остваривање уставности и законитости. Међутим, упркос тако установљеној надлежности почетак рада Уставног суда Србије обележен је симболичним покушајем заштите уставности и законитости. Она се исцрпљивала у доношењу одлука о уставности и законитости самоуправних општих аката, јер све до 1974. године Суд није ценио уставности ни једног од донетих закона. Ипак, због тога се не могу умањити, а још мање обезвредити постигнути резултати Суда у том периоду. Они су остварени у миљеу тадашњих друштвено-политичких односа утемељених у јединству власти и ауторитативној владавини једне партије. Штавише, и за уставно судство Републике Србије установљено Уставом од 1963. године с правом се може рећи да је почивало на идеји непосредне апстрактне контроле уставности и законитости и да је представљало израз модерних европских тенденција тог времена. То не значи и да је Уставни суд стајао на бранику владавине права мимо и изван сагласја са правно-политичким опредељењима тадашње државе. Међутим, и у тим условима његове активности су оставиле видљив траг у вршењу контроле уставности и законитости. Оне су се, поред оцене уставности општих аката, реализовале и кроз уставно овлашћење Суда да Скупштини